

Llei de llengües, la poca paraula d'Iglesias

Les Corts d'Aragó han engegat el procés de debat de la llei de llengües. El govern del socialista Marcelino Iglesias ha presentat a debat un text que no reconeix l'oficialitat del català a la Franja i obre la porta al secessionisme lingüístic.

Els mals presagis dels defensors del català a la Franja de Ponent s'han complert. El govern aragonès va presentar a les corts d'aquella comunitat autònoma una proposta de llei de llengües que és molt allunyada de les expectatives que havia aixecat el president d'Aragó, el socialista Marcelino Iglesias, ja a la seva primera campanya electoral –ara fa més de deu anys–, quan va prometre un llei que resoluria la situació de marginació del català i l'aragonès en aquell territori. Un compromís que ha repetit a cada una de les seves tres legislatures i a cada inici de curs polític. El PSOE ha presentat a les Corts d'Aragó un projecte de llei de llengües que pretén recollir la promesa electoral d'Iglesias i regular la diversitat lingüística aragonesa. Tardana i aigualida, la proposta dels socialistes és un text que reconeix el català i l'aragonès com a llengües pròpies, però, en canvi, no en reconeix ni la més mínima cooficiali-

El president d'Aragó, el socialista Marcelino Iglesias, ha decebut els habitants de la Franja de Ponent que confiaven en ell per a impulsar una llei que reconegués l'oficialitat del català.

tat i permet que cada municipi pugui anomenar la llengua a la seva manera, amb la qual cosa obre la porta al secessionisme lingüístic.

Decepció amb Iglesias. Els sectors catalanistes ja fa temps que expressen la decepció envers l'actual president aragonès, Marcelino Iglesias. El fet de ser ell mateix catalanoparlant (nascut a Bonansa, Ribagorça) va aixecar força expectatives entre les entitats de la Franja, que interpretaven les promeses electorals d'Iglesias com una possibilitat de dur endavant una llei que reconegués el català a l'Aragó i que obrís una nova etapa més positiva per a la normalització de la llengua a la Franja. Aquesta decepció encara s'intensifica més en recordar, tal com fa Francesc Ricard, del Casal Jaume I de Fraga, que en el passat Iglesias havia estat un destacat militant en defensa del català. Per a Ricard, els mínims avenços que es puguin esperar amb la nova llei a

per exemple, l'opcionalitat en l'ús del català a l'ensenyament. De manera que res no fa preveure gaires canvis. També la Institució Cultural de la Franja de Ponent critica obertament la proposta de llei feta pel PSOE. Per a aquesta institució, la proposta és "nefasta", ja que, lluny d'oficialitzar el català a la Franja, tal com reclamaven les institucions i entitats catalanes d'aquestes comarques, la proposta nega el nom de la llengua. En aquest sentit, Francesc Ricard, del Casal Jaume I de Fraga, el fet de reconèixer com a noms oficials les denominacions localistes, "no deixa de ser un insult, que pretén rebaixar la llengua a un fenomen de caràcter local, sense vinculacions amb una llengua que té al darrere una cultura i una tradició potent", i alhora, afegeix, "dóna arguments als qui no volen saber res de la importància de la llengua, als qui la volen afeblir". Els marges per on el nou text pot permetre algun avenç, insisteix Ricard,

mínim, a la votació de la llei. D'una altra banda, el PP sempre ha estat un acèrrim combatent contra qualsevol millora de l'estatus del català, tal com fa arreu, i per això ja ha deixat clar que votarà contra la proposta. Els populars han volgut utilitzar l'argumentari habitual i han justificat l'oposició a una llei que reconegui la pluralitat lingüística d'Aragó perquè això és obrir un debat que "no interessa els ciutadans". Totes dues formacions fan bandera de la catalanofòbia i es neguen a reconèixer el terme *català* al redactat de la llei. Precisament són aquests sectors els que defensen que allò que es parla a la franja són "varietats lingüístiques orientals" de no se sap ben bé què, i –tal com fa el secessionisme valencià o el de les Illes– cerquen denominacions diferents segons les localitats, com ara el *fragatí*, el *tamarità*, etc. Per tant, PP i PAR s'han situat contra la nova llei. De manera que l'única opció que té Marcelino Iglesias és mirar d'aconseguir el suport de la Chunta Aragonesa, que defensa que la llei sigui "més valenta", pel que fa al reconeixement de les llengües catalana i aragonesa, i d'IU, també més favorable a la diversitat lingüística. Les dues formacions d'esquerres critiquen que la llei no consideri oficials ambdues llengües, un fet que condemna els ciutadans que parlen el català i l'aragonès a una situació d'inferioritat. El PSOE, d'una altra banda, intenta complaure tothom tot afirmant que la no-oficialitat de les dues llengües és "una oportunitat", perquè permet de protegir aquest "patrimoni cultural" sense "imposicions" que generin "conflicte", tal com va defensar el portaveu del PSOE aragonès, Jesús Miguel Franco. A més a més, les concessions que puguin fer els socialistes a possibles esmenes de la CHA i d'IU, durant el procés de debat parlamentari de la llei de llengües, de segur que toparan amb la bel·ligerància anticatalanista del PAR, l'actual soci de govern del PSOE a l'Aragó i poden tesar, per tant, l'estabilitat del govern aragonès. Marcelino Iglesias, doncs, haurà de fer puntes de coixí si vol aprovar la llei que fa més de deu anys que va prometre i que, de moment, no satisfà ningú.

Enric Rimbau

Segons el Casal Jaume I de Fraga, si s'aprova la llei tal com es proposa serà pràcticament inoperant

la mà difícilment s'acompliran vista l'actitud que han tingut fins ara les administracions aragoneses cap al català i cap a la cultura catalana. Ricard també recorda el paper galdós de l'actual president aragonès en el litigi de les obres religioses de la Franja. El representant del Casal Jaume I considera que, tot i que s'ha subratllat gaire la no-oficialitat del català –que d'alguna manera sí que recull la llei de patrimoni cultural del 1999–, un dels punts més greus és el "baix to" de tot el text, que la pot deixar en una llei de "pa sucuat amb oli", pràcticament inoperant. Francesc Ricard, tot i lamentar el resultat de la llei, afirma que, "si més no, ara hi haurà una llei". "Si fins ara, per exemple, els governs d'Aragó s'han posat la medalla, en considerar que, tot i que ningú no els hi obligava, el català era present a l'escola –per bé que amb una presència ridícula i marginal–, ara, amb la llei, serà una responsabilitat mínima, però reconeguda." Així i tot, de nou remarca que a la llei es manté,

són ben escassos. Per exemple, la llei preveu que els ciutadans es podran adreçar a l'administració en català, però no especifica com, ni quins requisits lingüístics es demanaran –si és que se'n demanen. De manera que, per al representant del Casal Jaume I de Fraga, és difícil de pensar que la nova llei portarà cap millora substancial. Així mateix, atribueix la iniciativa del PSOE a la necessitat de voler quedar bé i de donar resposta a les reiterades crítiques que el govern aragonès ha rebut del Consell d'Europa per l'absència d'una legislació que reconegui la diversitat lingüística interna.

Dificultat d'aprovar la llei. La llei ha estat presentada pel PSOE, en solitari, per comptes de fer-ho el govern (format per una coalició entre socialistes i PAR). Els regionalistes són molt bel·ligerants contra qualsevol reconeixement per al català a les comarques de la Franja, per petit que sigui, i ja han anunciat que s'abstindran, com a